

ЗАКОН

О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ВАНПАРНИЧНОМ ПОСТУПКУ

Члан 1.

У Закону о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС”, бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС”, бр. 46/95 – др. закон, 18/05 – др. закон, 85/12 и 45/13 – др. закон), у члану 1. став 1. реч: „редовни” брише се.

У ставу 2. реч: „редовних” брише се.

Члан 2.

У члану 3. став 3. речи: „из члана 77. став 3.” замењују се речима: „предвиђене одредбама”.

Члан 3.

У члану 6. речи: „из члана 84.” замењују се речима: „предвиђени одредбама”.

Члан 4.

У члану 16. став 2. речи: „(члан 354. Закона о парничном поступку)” бришу се.

Члан 5.

У члану 17. став 3. речи: „стручни сарадник” замењују се речима: „судијски помоћник”.

Члан 6.

У члану 28. став 1. речи: „члана 162. Закона о парничном поступку” замењују се речима: „Закона о парничном поступку о трошковима поступка у коме јавни тужилац учествује као странка”.

Члан 7.

После члана 30. додају се чл. 30а до 30и, који гласе:

„Члан 30а

(1) Суд може јавном бележнику поверити спровођење поступка за који је по закону надлежан или предузимање појединих ванпарничних радњи под условима који су предвиђени овим законом.

(2) Суд не може поверити јавном бележнику спровођење поступака у статусним и породичним стварима, спровођење поступка за одређивање накнаде за експроприсану непокретност, вођење јавних књига и регистара за које је законом предвиђено да их води суд, састављање исправа за које је овим или посебним законом предвиђена искључива надлежност суда и спровођење поступка за расправљање заоставштине када је за наслеђивање меродавно право стране државе.

Члан 30б

(1) Решење којим се јавном бележнику поверава спровођење поступка или предузимање поједине процесне радње доноси судија којем је додељен предмет.

(2) Против решења којим се јавном бележнику поверава спровођење поступка или предузимање поједине процесне радње није дозвољена жалба.

Члан 30в

(1) Решење о одређивању јавног бележника којем се упућује поверени предмет доноси председник суда, који је по закону надлежан да спроведе поступак, односно да предузме поједину процесну радњу.

(2) Предмет се може упутити јавном бележнику чије се службено седиште налази на подручју тог суда.

(3) Ако на подручју суда службено седиште има више јавних бележника, суд је дужан да им предмете додељује равномерно, према азбучном реду њихових презимена.

(4) Ако је неки јавни бележник променио презиме или ако је принцип азбучног реда нарушен зато што је јавни бележник оправдано одбио да прихвати поверени посао, први следећи предмет поверава се оном јавном бележнику којем је додељено најмање предмета.

Члан 30г

(1) Јавни бележник је дужан да прихвати посао који му је поверен.

(2) Јавни бележник може одбити да спроведе поступак који му је поверен, односно да предузме процесну радњу која му је поверена када постоји разлог за његово искључење, односно изузеће или нека друга околност која га објективно спречава да прихвати поверени посао.

(3) О оправданости разлога за одбијање повереног посла одлучује суд који је донео решење о поверавању посла.

(4) Ако суд процени да постоји оправдан разлог за одбијање повереног посла, наређује јавном бележнику да врати списе предмета који му је поверен у року од седам дана.

Члан 30д

(1) Јавни бележник је дужан да поступа по правилима која важе за поступак који му је поверен.

(2) Постојање разлога за искључење, односно изузеће јавног бележника и његова дужност да чува службену тајну цене се према правилима поступка чије спровођење му је поверено.

(3) Приликом спровођења поступка, односно процесне радње која му је поверена јавни бележник је овлашћен да прибавља потребне податке и исправе од других надлежних органа, а поднесци којима то тражи ослобођени су плаћања такса.

Члан 30ђ

(1) Решењем којим поверава јавном бележнику спровођење поступка или предузимање процесне радње суд одређује рок у којем мора обавити поверени посао.

(2) Ако јавни бележник не може да обави поверен посао у остављеном року дужан је да о томе без одлагања обавести суд и учеснике.

(3) Обавештење мора да садржи разлоге због којих поверени посао не може да се обави у остављеном року.

(4) Пошто прими обавештење, суд доноси одлуку да јавном бележнику остави накнадни рок за обављање повереног посла, да посао повери другом јавном бележнику или да сам спроведе поступак, односно поједину процесну радњу.

Члан 30е

(1) Суд који је јавном бележнику поверио спровођење поступка или предузимање поједине процесне радње врши надзор над његовим радом.

(2) На захтев суда који му је поверио посао јавни бележник је дужан да му преда на увид све списе предмета и поднесе писмени извештај о свом раду.

Члан 30ж

(1) Суд доноси решење о одузимању повереног посла јавном бележнику који ради на штету странака, ствара им сувишне трошкове, неоправдано одуговлачи поступак или када то налажу други оправдани разлози.

(2) Против решења о одузимању повереног посла није дозвољена жалба.

(3) Решењем о одузимању повереног посла суд наређује јавном бележнику да прекине сваки рад на предмету и да му достави све списе предмета.

(4) Решење о одузимању повереног посла суд доставља: јавном бележнику, учесницима у поступку, дисциплинском тужиоцу Јавнобележничке коморе и министру надлежном за послове правосуђа.

Члан 30з

Решење које је јавни бележник донео као повереник суда може се нападати правним лековима под истим условима и по истим правилима као да га је донео суд.

Члан 30и

(1) Накнаду трошкова и награду за рад јавном бележнику као поверенику суда одређује и исплаћује суд према Јавнобележничкој тарифи.

(2) Јавни бележник не сме да се споразумева са учесницима о накнади трошкова и награди за свој рад, нити сме од њих наплаћивати накнаду трошкова и накнаду за свој рад.

(3) О наплати такса, предужмљивању и наплати трошкова поступка, као и о ослобађању учесника у поступку од трошкова поступка одлучује се према правилима поступка чије је спровођење поверено јавном бележнику."

Члан 8.

У члану 31. став (1) мења се и гласи:

„(1) У овом поступку суд испитује да ли су се стекли законски услови за лишење пословне способности пунолетног лица, одлучује о мери лишења

пословне способности, одређује време за које ће се проверити да ли постоје разлози за даље трајање изречене мере и одлучује о враћању пословне способности када престану разлози за лишење пословне способности.”

Члан 9.

У члану 32. став (1) мења се и гласи:

„(1) Поступак за лишење пословне способности суд покреће по службеној дужности, као и на предлог органа старатељства, супружника, ванбрачног партнера, детета или родитеља лица које треба лишити пословне способности.”

Члан 10.

У члану 36. став 1. мења се и гласи:

„(1) Суд ће лично саслушати лице према коме се поступак води, а ако се исто налази у здравственој установи, саслушаће се обавезно у тој установи, где ће се одржати и рочиште.”

После става 1. додаје се нови став 2. који гласи:

„(2) Суд уважава мишљење и ставове лица према коме се поступак води, у мери у којој је то могуће с обзиром на стање његовог менталног здравља.”

Досадашњи став 2. постаје став 3.

Члан 11.

У члану 37. речи: „органа друштвено-политичке заједнице, самоуправних организација и заједница” бришу се.

Члан 12.

У члану 38. став 1. речи: „душевном стању” замењују се речима: „стању менталног здравља”.

У ставу 2. реч: „организацији” замењује се речју: „установи”.

Став 3. мења се и гласи:

„(3) Суд може решењем одредити да лице према коме се води поступак, привремено али најдуже 30 дана, буде смештено у одговарајућу здравствену установу, ако је то по мишљењу лекара неопходно да се утврди стање његовог менталног здравља, осим ако би тиме могле наступити штетне последице по његово здравље.”

Члан 13.

У члану 39. став 1. реч: „организацију” замењује се речју: „установу”.

У ставу 2. речи: „своје душевно стање” замењују се речима: „стање свог менталног здравља”.

У ставу 3. речи: „не задржава” замењују се речју: „задржава”.

Члан 14.

У члану 40. ст. 2. и 3. мењају се и гласе:

„(2) У решењу којим је одлучио о лишењу пословне способности суд одређује рок у коме ће се проверити да ли постоје разлози за даље трајање изречене мере, а који не може бити дужи од три године.

(3) У решењу којим се лице делимично лишава пословне способности, суд је дужан да на основу резултата медицинског вештачења одреди врсту послова које то лице може самостално предузимати поред послова на које је законом овлашћено.”

Члан 15.

После члана 40. додаје се нови члан 40а, који гласи:

„Члан 40а

(1) Против решења о лишењу пословне способности, лице које је лишено пословне способности може изјавити жалбу без обзира на стање свог менталног здравља у року од осам дана од дана када му је решење достављено.

(2) Другостепени суд је дужан да о жалби одлучи у року од осам дана од дана када му је жалба достављена.”

Члан 16.

У члану 41. став 2. реч: „организацији” замењује се речју: „установи”.

У ставу 4. реч: „организације” замењује се речју: „установе”.

Члан 17.

Члан 42. мења се и гласи:

„Члан 42.

(1) Када истекне време проверавања, суд по службеној дужности испитује да ли и даље постоје разлози због којих је лице лишено пословне способности.

(2) Ако утврди да и даље постоје разлози за лишење пословне способности суд доноси решење којим утврђује да не постоје услови за враћање пословне способности.

(3) У решењу којим је утврдио да не постоје услови за враћање пословне способности суд одређује рок у коме ће се проверити да ли постоје разлози за даље трајање изречене мере, а који не може бити дужи од три године.

(4) Ако утврди да су престали разлози због којих је лице лишено пословне способности, суд доноси решење о враћању пословне способности.”

Члан 18.

После члана 42. додају се чл. 42а и 42б који гласе:

„Члан 42а

(1) Ако утврди да се стање менталног здравља лица потпуно лишеног пословне способности толико поправило да је довољно и делимично лишење пословне способности, суд одређује делимично лишење пословне способности.

(2) Ако утврди да се стање менталног здравља лица делимично лишеног пословне способности погоршало тако да су се стекли законски услови за потпуно лишење пословне способности, суд одређује потпуно лишење пословне способности.

(3) Суд је дужан да, у складу са утврђеним променама стања менталног здравља лица делимично лишеног пословне способности, повећа, односно смањи обим послова које оно може самостално да предузима поред послова на које је законом овлашћено.

Члан 42б

(1) Суд по службеној дужности или на предлог органа старатељства и лица из члана 32. овог закона, доноси решење о враћању пословне способности пре него што истекне време проверавања ако утврди да више не постоје разлози због којих је лице лишено пословне способности.

(2) Ако пре него што истекне време проверавања утврди да се стање менталног здравља лица које је потпуно лишено пословне способности толико поправило да је довољно и делимично лишење пословне способности, суд по службеној дужности или на предлог органа старатељства и лица из члана 32. овог закона одређује делимично лишење пословне способности.

(3) Ако пре него што истекне време проверавања утврди да се стање менталног здравља лица које је делимично лишено пословне способности променило, суд по службеној дужности или на предлог органа старатељства и лица из члана 32. овог закона доноси решење којим повећава, односно смањује обим послова које лице делимично лишено пословне способности може самостално да предузима поред послова на које је законом овлашћено.”

Члан 19.

У члану 61. став 1. речи: „Службеном листу СФРЈ” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

У ставу 2. речи: „Службеном листу СФРЈ”, „Службеном гласнику СРС” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 20.

У члану 63. став 1. речи: „Службеном листу СФРЈ” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 21.

У члану 73. став 1. мења се и гласи:

„(1) У овом поступку суд по службеној дужности испитује да ли су се стекли законски услови за продужење родитељског права, одређује време после којег се проверава да ли и даље постоје разлози за трајање изречене мере и одлучује о престанку продуженог родитељског права.”

Члан 22.

Члан 74. мења се и гласи:

„Члан 74.

Одредбе овог закона о лишењу и враћању пословне способности сходно се примењују на поступак за продужење родитељског права, поступак који суд спроводи када истекне време проверавања, као и на поступак по предлогу

законом овлашћених лица и органа за доношење решења о престанку продуженог родитељског права, уколико овим или другим законом није друкчије одређено.”

Члан 23.

У члану 82. став 2. реч: „организације” замењује се речју: „установе”.

Члан 24.

У члану 88. став 2. речи: „Социјалистичке Републике Србије ван територија аутономних покрајина” замењује се речима: „Републике Србије”.

Члан 25.

У члану 89. ст. 2. и 3. бришу се.

Члан 26.

У члану 90. речи: „стручни сарадници” замењују се речима: „судијски помоћници”.

Члан 27.

Члан 92. мења се и гласи:

„Члан 92.

(1) Кад је неко лице умрло или је проглашено за умрло, матичар који је надлежан да изврши упис смрти у матичну књигу умрлих дужан је да у року од 30 дана по извршеном упису достави оставинском суду извод из матичне књиге умрлих.

(2) Када прими извод из матичне књиге умрлих, оставински суд доноси решење којим поверава јавном бележнику да састави смртовницу.

(3) Састављање смртовнице поверава се јавном бележнику на чијем се службеном подручју налазило последње пребивалиште, односно боравиште оставиоца, а ако оставилац није имао пребивалиште, односно боравиште у Републици Србији, састављање смртовнице поверава се јавном бележнику на чијем се службеном подручју налази заоставштина или њен претежан део.

(4) Јавни бележник је дужан да потпуну смртовницу достави оставинском суду у року од 30 дана од дана када је примио решења којим му је поверено да саставља смртовницу.

(5) Ако јавни бележник није у могућности да прибави податке за састављање смртовнице, оставинском суду доставља смртовницу само са оним подацима којима располаже, износи разлоге због којих није могао да сачини потпуну смртовницу и наводи податке који би могли да послуже суду за проналажење наследника и имовине умрлог.”

Члан 28.

У члану 94. став 1. мења се и гласи:

„(1) Ако је оставинском суду достављена непотпуна смртовница, суд може, према околностима, одлучити да сам састави смртовницу у суду или да то учини судијски помоћник ван суда.”

Члан 29.

У члану 95. став 1. речи: „брачног друга” замењују се речју: „супружника”.

У ст. 3. и 4. Речи: „брачни друг” замењују се речју: „супружник”.

Члан 30.

Члан 96. мења се и гласи:

„Члан 96.

(1) Попис и процену имовине умрлог врши јавни бележник на основу одлуке суда.

(2) Приликом састављања смртовнице јавни бележник врши попис и процену заоставштине и без одлуке суда ако то тражи наследник или легатар.

(3) Суд доноси одлуку о попису и процени кад то захтевају наследници, легатари или повериоци умрлог.

(4) Суд по службеној дужности доноси одлуку о попису и процени када се не зна за наследнике или за њихово боравиште, кад су наследници лица која услед малолетства, душевне болести или других околности нису способна да се сама старају о својим пословима, кад заоставштину треба да наследи Република Србија или у другим оправданим случајевима.”

Члан 31.

У члану 97. став 2. после речи: „умрлог” запета и речи: „а посебно и неплаћени доприноси друштвеној заједници” бришу се.

Члан 32.

У члану 98. после става 2. додаје се нови став 3. који гласи:

„(3) Када се пописује непокретност, зграда или део зграде која није уписана у јавну књигу, у записник о попису уносе се подаци о катастарској парцели на којој се зграда или део зграде налази и наводе се подаци из исправа којима се доказује ванкњижна својина.”

Досадашњи став 3. постаје став 4.

Члан 33.

У члану 99. став 1. брише се.

Досадашњи ст. 2. и 3. постају ст. 1. и 2.

Члан 34.

После члана 99. додаје се члан 99а, који гласи:

„Члан 99а

(1) Јавни бележник је дужан да записник о попису и процени имовине умрлог достави оставинском суду и сваком учеснику у поступку пописа и процене.

(2) Ако јавни бележник није пописао и проценио имовину умрлог, то може да учини судијски помоћник оставинског суда.”

Члан 35.

Члан 100. мења се и гласи:

„Члан 100.

(1) Сваки учесник у поступку пописа и процене имовине умрлог може да поднесе приговор на извршени попис и процену у року од осам дана од дана када је примио записник о попису и процени.

(2) Ако учесници приговоре попису или процени имовине, суд може одредити да попис и процену изврши други јавни бележник или судијски помоћник.

(3) Ако попис имовине није извршен, суд може на основу података заинтересованих лица сам утврдити имовину која улази у заоставштину.”

Члан 36.

Члан 102. мења се и гласи:

„Члан 102.

(1) Када постоје околности које налажу нарочиту опрезност, суд на чијем подручју је оставилац умро, суд на чијем подручју се налази заоставштина и јавни бележник којем је поверено састављање смртовнице доносе по службеној дужности решење да се имовина или њен део предају на чување поузданом лицу, решење да се готов новац, драгоцености, хартије од вредности, штедне књижице и друге важне исправе предају на чување суду или јавном бележнику на чијем подручју се налазе, као и решење о печатењу оставиочевог стана, појединих просторија у стану или других просторија које припадају оставиоцу (привремене мере за обезбеђење заоставштине).

(2) Привремене мере за обезбеђење заоставштине посебно се одређују када су наследници непознати или одсутни и када се утврди да ниједан од присутних наследника није способан да управља заоставштином, а нема законског заступника.

(3) Јавни бележник којем је поверено састављање смртовнице може одредити привремену меру за обезбеђење заоставштине док не преда смртовницу оставинском суду.

(4) Суд који је одредио привремену меру за обезбеђење заоставштине о томе обавештава оставински суд, који може ту меру изменити или ставити ван снаге.

(5) Одлуку којом се дозвољава да се скину печати са оставиочевих просторија може донети само оставински суд.”

Члан 37.

У члану 109. став 2. мења се и гласи:

„(2) Ако би заоставштину или њен део, кад не би било тестаментна наследила Република Србија споразум заинтересованих лица о ранијем постојању тестаментна, о његовом облику и садржини важи само уз сагласност надлежног јавног правобраниоца.”

Члан 38.

У Глави седмој „Расправљање заоставштине”, у одељку 4. „Поступак оставинског суда по пријему смртовнице”, после назива одељка додаје се члан 110а, који гласи:

„Члан 110а

(1) Ако по пријему смртовнице утврди да је за наслеђивање меродавно право Републике Србије, оставински суд може донети решење којим спровођење оставинског поступка поверава јавном бележнику.

(2) Оставински суд, ако за то не постоје сметње, поверава спровођење оставинске расправе јавном бележнику који је сачинио смртовницу.”

Члан 39.

У члану 116. став 2. речи: „Службеном листу СФРЈ”, у „Службеном гласнику СРС” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

У ставу 3. речи: „(члан 84. став 2. тач. 4. и 5. Закона о парничном поступку)” бришу се.

Члан 40.

У члану 118. став 4. речи: „Социјалистичке Федеративне Републике Југославије” замењују се речима: „Републике Србије”.

Члан 41.

У члану 119. став 2. речи: „брачног друга” замењују се речју: „супружника”.

Члан 42.

У члану 122. став 2. после речи: „тог права” тачка и запета и речи: „податке о непокретностима које прелазе прописани максимум појединог наследника, односно легата” бришу се.

Члан 43.

У члану 125. речи: „Закона о извршном поступку” замењују се речима: „закона који уређује извршење и обезбеђење”.

Члан 44.

У члану 133. став 1. речи: „друштвене заједнице” замењују се речима: „корисника јавних средстава”.

Члан 45.

У члану 136. став 1. друга реченица мења се и гласи: „Кад се по закону Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе сматра корисником експропријације, а експропријација је извршена за потребе другог правног лица, на рочиште се као учесник позива и то правно лице.”

Став 3. мења се и гласи:

„(3) Ако корисник експропријације није Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, а суд оцени да је споразум о накнади у поступку пред надлежним органом управе закључен на штету корисника јавних средстава, на рочиште се позива и јавни правобранилац.”

Члан 46.

У члану 137. став 2. речи: „принудним прописима и моралом самоуправног социјалистичког друштва” замењују се речима: „принудним прописима, јавним поретком и добрим обичајима”.

Члан 47.

У Глави дванаестој „Исправе” називи одељака и одељци 1. до 4. мењају се и гласе:

„1. Надлежност за састављање исправе

Члан 164.

(1) За састављање исправе о правном послу, изјави воље, правној и другој радњи (у даљем тексту: исправа) надлежан је јавни бележник.

(2) Законом се може предвидети да исправе о појединим правним пословима саставља суд.

(3) Правила овог закона сходно се примењују и на састављање исправа за које је посебним законом предвиђено да се сачињавају у суду.

Члан 165.

(1) Исправу може саставити сваки јавни бележник, независно од тога где учесник има пребивалиште, односно боравиште, где се налази седиште учесника који је правно лице или добро које је предмет правног посла.

(2) Исправу о правном послу којим уз накнаду или без накнаде врши пренос права својине на непокретности са једног на друго лице може саставити само онај јавни бележник на чијем се службеном подручју та непокретност налази.

(3) Тестамент којим се располаже непокретностима може саставити сваки јавни бележник независно од тога где се непокретност налази.

2. Поступак за састављање исправе

Члан 166.

(1) Исправа се саставља у канцеларији јавног бележника.

(2) Исправа се може саставити изван јавнобележничке канцеларије ако је учеснику због старости или болести тешко да приступи јавном бележнику или ако за то постоје други оправдани разлози.

(3) Јавни бележник саставља исправе само у границама свог службеног седишта, осим ако законом није предвиђено другачије.

(4) Ако јавни бележник без оправданог разлога састави исправу изван своје јавнобележничке канцеларије или изван граница свог службеног седишта то није разлог ништавости правног посла, нити сачињеној исправи одузима својство јавне исправе.

(5) Исправе које јавни бележник који је именован за службено подручје на територији Републике Србије састави изван Републике Србије не производе правно дејство, осим ако посебним прописом није предвиђено другачије.

Члан 167.

(1) Пре него што приступи састављању исправе, јавни бележник утврђује идентитет учесника и његову пословну способност, а ако исправу саставља заступник, онда и његово овлашћење за заступање.

(2) Поступање јавног бележника приликом утврђивања овлашћења за заступање ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

(3) Ако заступник не може да докаже своје овлашћење за заступање, јавни бележник одбија да предузме тражену службену радњу.

Члан 168.

(1) Јавни бележник утврђује идентитет учесника увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ са фотографијом, а ако то није могуће, саслушањем два сведока идентитета.

(2) Јавни бележник утврђује идентитет заступника на исти начин као и идентитет учесника.

(3) Поступање јавног бележника приликом утврђивања идентитета ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

Члан 169.

(1) Сведок идентитета може бити свако пунолетно лице које је способно да јавном бележнику пружи потребне податке о идентитету учесника.

(2) Идентитет сведока идентитета јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ са фотографијом.

Члан 170.

(1) Ако учесник не може да докаже свој идентитет на начин предвиђен законом, јавни бележник одбија да сачини исправу.

(2) Јавни бележник одбија да сачини исправу и ако након увида у поднети службени документ, односно након саслушања сведока идентитета није стекао уверење да је учесник лице за које се издаје.

Члан 171.

(1) Учесник може упознати јавног бележника са садржином правног посла, изјаве воље и друге правне радње о којој жели да сачини исправу на било који начин (на пример: усмено, писмено или електронском поштом).

(2) Јавни бележник је дужан да изјаву учесника верно унесе у исправу, по могућности његовим речима, пазећи при томе да воља учесника буде јасно изражена.

(3) Исправа се пише у складу с прописима који уређују форму јавнобележничког записа.

Члан 172.

(1) Јавни бележник испитује да ли је воља учесника слободна и озбиљна и да ли је правни посао о коме се саставља исправа у складу с принудним прописима, јавним поретком и добрим обичајима.

(2) Ако утврди да воља учесника није озбиљна нити слободна, односно да је правни посао о коме учесник жели да сачини исправу у супротности с

принудним прописима, јавним поретком и добрим обичајима, јавни бележник одбија да састави исправу.

(3) Ако утврди да је правни посао о коме учесник жели да сачини исправу релативно ништав или да садржи нејасне, неразумљиве или двосмислене одредбе које би могле да створе повод за спорове, јавни бележник је дужан да учесника на то упозори.

(4) Ако учесник остане при својој изјави и после упозорења, у исправу се уноси упозорење јавног бележника, а ако се учесник противи уношењу упозорења, јавни бележник одбија да састави исправу.

Члан 173.

(1) Исправа мора бити прочитана учеснику у присуству јавног бележника.

(2) Пошто се учеснику прочита исправа, он усмено изјављује да је његова воља у свему верно унета и потписује се (признавање исправе).

(3) Учесник може захтевати да лично прочита исправу пре него што је призна и потпише.

(4) На самој исправи, непосредно изнад дела где се потписују учесник и други субјекти у поступку, јавни бележник уноси напомену да су обављене све прописане радње.

Члан 174.

(1) Учеснику који није у стању да говори исправа мора бити прочитана у присуству јавног бележника и једног позваног сведока.

(2) Пошто је учеснику који није у стању да говори прочитана исправа, он признаје исправу тако што климањем главом или на неки други несумњив начин даје потврдан одговор на питање јавног бележника да ли је његова воља у свему верно унета и потписује је.

Члан 175.

(1) Учесник који није у стању да чује мора лично прочитати исправу у присуству јавног бележника и једног позваног сведока.

(2) Пошто прочита исправу, учесник је признаје и потписује.

Члан 176.

(1) Ако учесник услед слабовидости, неписмености или неког другог разлога није у стању да чита или пише, исправа му мора бити прочитана у присуству јавног бележника и два позвана сведока.

(2) Пошто је учеснику који није у стању да чита и пише прочитана исправа, он је признаје и потписује.

Члан 177.

(1) Ако учесник не зна језик који је у службеној употреби, исправа му мора бити прочитана преко судског преводиоца у присуству јавног бележника и два позвана сведока која уз службени језик знају и језик учесника.

(2) Идентитет судског преводиоца којег не познаје лично и по имену јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ с фотографијом.

(3) Судски преводилац својим потписом и печатом на исправи потврђује да је учеснику верно пренео садржину исправе и све одговоре и објашњења јавног бележника.

(4) Поступање јавног бележника приликом утврђивања овлашћења судског преводиоца ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

Члан 178.

(1) Учеснику који није у стању да чује, а услед слабости, неписмености или неког другог разлога не може ни да чита, исправа мора бити прочитана преко тумача, у присуству јавног бележника и два позвана сведока.

(2) Позвани сведоци могу бити само она лица која знају језик на којем је састављена исправа и која могу да се споразумеју са учесником.

(3) Идентитет тумача којег не познаје лично и по имену јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други службени документ с фотографијом.

(3) Тумач својим потписом и печатом на исправи потврђује да је учеснику верно пренео садржину исправе и све одговоре и објашњења јавног бележника.

(4) Поступање јавног бележника приликом утврђивања овлашћења тумача ближе се уређује Јавнобележничким пословником.

Члан 179.

(1) Учесник који није у стању да се потпише ставља на исправу отисак кажипрста десне руке.

(2) Учесник који нема кажипрст десне руке ставља на исправу отисак првог од прстију десне руке који има, и то следећим редоследом: средњи прст, прстењак, мали прст и палац, а ако нема десну шаку онда на исправу ставља отисак једног од прстију леве руке по истом редоследу.

(3) Ако учесник није у стању да стави отисак прста, њега потписује један од позваних сведока.

(4) Јавни бележник уписује у исправу напомену о томе како је учесник потписао исправу.

Члан 180.

(1) Карте, скице, планови, технички цртежи, узорци и слични прилози које садржи исправа дају се учеснику да их лично прегледа.

(2) На самој исправи, непосредно изнад места на којем се потписују учесници и други субјекти у поступку, јавни бележник уноси напомену да је учесник прегледао прилоге.

(3) Учеснику који није у стању да види, садржина прилога мора бити описана у присуству јавног бележника и два позвана сведока.

Члан 181.

(1) Ако правни посао о коме се саставља исправа упућује на другу исправу која је састављена, односно потврђена пред судом или јавним бележником, исправа на коју је упућено не чита се учеснику који је изјавио да му је њена садржина позната.

(2) На самој исправи, непосредно изнад места на којем се потписују учесници и други субјекти у поступку, јавни бележник уноси напомену да је учесник изјавио да му је позната садржина исправе на коју је упућено.

(3) На исти начин се поступа када правни посао упућује на законе и друге правне прописе, судске одлуке и друге појединачне акте државних органа или организација којима је поверено вршење јавних овлашћења.

Члан 182.

(1) Идентитет позваног сведока јавни бележник утврђује увидом у његову личну карту, путну исправу, возачку дозволу или други важећи службени документ с фотографијом.

(2) Позвани сведок мора бити пунолетан, потпуно пословно способан, писмен и мора знати језик на којем се саставља исправа.

(3) Позвани сведок не може бити лице:

- које ради у јавнобележничкој канцеларији или које је у служби код јавног бележника;

- које је јавном бележнику, односно учеснику крвни сродник у правој линији, побочни сродник закључно са четвртим степеном сродства, тазбински сродник закључно с другим степеном сродства, сродник по усвојењу, супружник, бивши супружник, ванбрачни партнер, бивши ванбрачни партнер, старалац, бивши старалац, штићеник или бивши штићеник;

- које је заступник, односно одговорно лице у правном лицу на чији правни положај непосредно или посредно може утицати правни посао о којем се саставља исправа;

- на чији правни положај непосредно или посредно може утицати правни посао о којем се саставља исправа.

(4) Позвани сведок својеручним потписом на исправи потврђује како су обављене радње којима је присуствовао.

3. Посебна правила за тестамент

Члан 183.

(1) Исправу о тестаменту може сачинити судија по казивању завештаоца (судски тестамент).

(2) На састављање судског тестаamenta сходно се примењују правила овог закона о састављању исправа уколико није прописано другачије овим законом или посебним законом којим се уређује наслеђивање.

(3) За састављање судског тестаamenta месно је надлежан сваки стварно надлежан суд.

(4) Судски тестамент се саставља у суду, а ван суда ако завешталац није способан да дође у суд или ако за то постоје други оправдани разлози.

(5) Јавни бележник приликом састављања јавнобележничког записа о тестаменту, односно судија приликом састављања судског тестаamenta дужан је да поучи завештаоца о прописима којима се уређује право на нужни део.

4. Потврђивање исправе

Члан 184.

(1) За потврђивање садржине исправе (солемнизација) надлежан је јавни бележник.

(2) Законом се може предвидети да се садржина појединих приватних исправа потврђује у суду.

Члан 185.

(1) Потврђивање исправе врши се према одредбама закона којим се уређује јавнобележничка делатност.

(2) На поступак потврђивања исправе сходно се примењују одредбе овог закона о састављању исправа.”

Члан 48.

У члану 187. став 2. речи: „одредби става 2. члана 167. овог закона” замењују се речима: „одредбама овог закона којима се уређује утврђивање идентитета учесника у поступку састављања исправе.”

Члан 49.

У члану 196. став 1. мења се и гласи:

„(1) О предлогу за поништење исправе коју је издао државни и други орган, односно организација или лице којем је поверено вршење јавних овлашћења, одлучује надлежни суд на чијем се подручју налази седиште издаваоца исправе.”

Члан 50.

У члану 201. став 1. речи: „Службеном гласнику СРС”, а по потреби и у „Службеном листу СФРЈ” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

У ставу 2. речи: „Службеном гласнику СРС”, односно у „Службеном листу СФРЈ” замењују се речима: „Службеном гласнику Републике Србије”.

Члан 51.

У члану 217. став 1. речи: „Службе друштвеног књиговодства, односно” бришу се.

Члан 52.

У члану 222. речи: „друштвена својина” замењују се речима: „државна својина”, а речи: „друштвено-политичкој заједници” замењују се речима: „јединици локалне самоуправе”.

Члан 53.

У члану 223. речи: „друштвена својина” замењују се речима: „државна својина”, речи: „друштвено-политичку заједницу” замењују се речима: „јединицу локалне самоуправе”, а речи: „друштвено-политичке заједнице” замењују се речима: „јединице локалне самоуправе”.

Члан 54.

Поступци започети пре ступања на снагу овог закона спровешће се по одредбама Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник СРС”, бр. 25/82 и 48/88 и „Службени гласник РС”, бр. 46/95 – др. закон, 18/05 – др. закон, 85/12 и 45/13 – др. закон).

Ако је у поступку који је започет пре ступања на снагу овог закона укинута решење којим се окончава поступак и предмет упућен на поновно суђење, поновни поступак спровешће се по одредбама овог закона.

Члан 55.

Поступци за лишење пословне способности, поступци за задржавање у здравственој установи која обавља делатност у области неуропсихијатрије, односно поступци за продужење родитељског права који су започети пре ступања на снагу овог закона спровешће се по одредбама овог закона.

Члан 56.

За лица која су по досадашњим прописима лишена пословне способности суд по службеној дужности спроводи поступак у коме ће испитати да ли и даље постоје разлози за лишење пословне способности.

Поступак из става 1. овог члана спроводи се по одредбама чл. 14. и 15. овог закона.

За лица која су лишена пословне способности две године пре ступања на снагу овог закона, суд је дужан да поступак из става 1. овог члана спроведе у року од три године од правноснажности решења о лишењу пословне способности, а за лица која су раније лишена пословне способности, поступак из става 1. овог члана суд је дужан да спроведе најкасније у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Одредбе ст. 1. до 3. овог члана примењују се и у поступку према лицима над којима је продужено родитељско право, према прописима који су важили пре ступања на снагу овог закона.

Члан 57.

Суд може поверити јавном бележнику спровођење само оних поступака који су започети после дана почетка примене Закона о јавном бележничтву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12 и 19/13).

У поступцима који су започети пре дана почетка примене Закона о јавном бележничтву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12 и 19/13), суд може јавном бележнику поверити предузимање појединих радњи у поступку.

Ако је у поступку који је спроведен пред судом укинута решење којим се окончава поступак и предмет упућен на поновно суђење, спровођење поновног поступка не може се поверити јавном бележнику.

Члан 58.

Јавни бележник је искључиво надлежан за састављање и потврђивање исправа за које је посебним законима који су почели да се примењују пре почетка примене Закона о јавном бележничтву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12 и 19/13) одређено да их саставља, односно потврђује суд.

У градовима, односно општинама за које нису именовани јавни бележници, до именовања јавних бележника исправе ће састављати основни

судови у складу са одредбама овог закона и закона којим се уређује јавнобележничка делатност.

Члан 59.

Даном ступања на снагу овог закона престају да важе чл. 72. до 81, члан 98. став 2. и члан 99. Закона о јавном бележништву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12 и 19/13).

Члан 60.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим чл. 7, 27, 28, 30, 34, 35, 36, 38. и 47. који ступају на снагу даном почетка примене Закона о јавном бележништву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12 и 19/13).